

TNO-rapport

TNO/LS 2012.016

**Inventarisatie leerlingvolgsystemen
bewegingsonderwijs**

**Behavioural and Societal
Sciences**

Wassenaarseweg 56
2333 AL Leiden
Postbus 2215
2301 CE Leiden

www.tno.nl

T +31 88 866 90 00

F +31 88 866 06 10

infodesk@tno.nl

Datum	April 2012
Auteur(s)	F.A. van den Driessen Mareeuw L.J. Harting E.T.W. van der Knaap J.H. Stubbe
Aantal pagina's	34 (incl. bijlagen)
Aantal bijlagen	2
Opdrachtgever	Platform Sport, Bewegen en Onderwijs

Projectnummer 031.20550/02.08.

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, foto-kopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van TNO.

Indien dit rapport in opdracht werd uitgebracht, wordt voor de rechten en verplichtingen van opdrachtgever en opdrachtnemer verwezen naar de Algemene Voorwaarden voor opdrachten aan TNO, dan wel de betreffende terzake tussen de partijen gesloten overeenkomst.

Het ter inzage geven van het TNO-rapport aan direct belang-hebbenden is toegestaan.

© 2012 TNO

Samenvatting

Het beleidskader Sport, Bewegen en Onderwijs (SBO) heeft als doel gesteld dat in 2012 minimaal 50% van de Nederlandse jongeren in de leeftijd van 4 tot 17 jaar voldoet aan de beweegnorm. Daarnaast wil het kabinet middels het beleidskader bijdragen aan talentontwikkeling en aan een vermindering van overgewicht en schooluitval. In 2011 heeft TNO in opdracht van het Platform SBO een overzicht gegeven van beschikbare leerlingvolgsystemen waarmee leerlingen gevolgd kunnen worden op de thema's beweggedrag, gewicht, talentontwikkeling en schooluitval.

Uit diverse gesprekken met het werkveld en het Platform SBO bleek dat er een behoefte bestond om het onderzoek van TNO uit te breiden. Ten eerste om een overzicht te geven van de leerlingvolgsystemen die op het gebied van bewegingsonderwijs binnen het primair onderwijs (PO) bestaan. Ten tweede om inzicht te krijgen in de mate waarin deze leerlingvolgsystemen toepasbaar, geschikt en relevant zijn voor het PO bewegingsonderwijs.

In dit rapport worden de resultaten van dit aanvullende onderzoek beschreven. Allereerst is een deskresearch uitgevoerd, waarin naar leerlingvolgsystemen in Nederland is gezocht die zich richten op het PO bewegingsonderwijs. In totaal zijn 14 systemen gevonden. Acht van deze systemen zijn specifiek ontwikkeld voor het bewegingsonderwijs: 'Bewegen en Spelen', 'Novibols', 'Beleves', 'Planmatig Bewegingsonderwijs', 'BeweegABC', 'Jump-in', 'Fitmeter' en 'Vaardigheidsproeven'. Twee systemen zijn specifiek ontwikkeld voor bepaalde groepen kinderen (kinderen met een motorische achterstand en kinderen met sporttalent): 'Kidsvolgsysteem' en 'Talentvolgsysteem'. Vier systemen hebben motorische ontwikkeling opgenomen in het systeem: 'Dotcomschool', 'ParnasSys', 'ESIS van Rovict' en 'Datacare'. De aspecten die met deze verschillende systemen gemeten worden zijn divers. Aspecten die in de meeste systemen aan de orde komen zijn motorische vaardigheden.

Ten tweede zijn interviews gehouden met sleutelfiguren uit het werkveld. Unaniem gaven de sleutelfiguren aan dat het zeer belangrijk is om binnen het bewegingsonderwijs de vorderingen van leerlingen te volgen gedurende het basisonderwijs. Aangegeven werd dat het belang van het bewegingsonderwijs door schoolbesturen en (lokale) overheden vaak wordt onderschat. Ook het belang van leerlingvolgsystemen voor het bewegingsonderwijs wordt hierdoor gezien als van ondergeschikt belang. Uit de gesprekken met sleutelfiguren is gebleken dat de volgende aspecten opgenomen moeten worden in een leerlingvolgsysteem voor het basisonderwijs aangaande bewegen en sport.

- Motorische vaardigheid
- Persoonlijk sportadvies
- BMI (lengte en gewicht)
- Sportparticipatie
- Beweefrequentie (manier van transport naar school bijvoorbeeld)
- Voedingspatroon/-gedrag
- Fitheid/fittest
- Beweegnorm
- Sociaal-emotionele variabelen (bijv. weerbaarheid)

- Beweegplezier en -beleving
- (Advies voor) MRT (Motorische Remedial Teaching)

Ten derde is met behulp van de verkregen informatie uit de deskresearch en de interviews een online enquête uitgevoerd onder docenten lichamelijke opvoeding (LO) met het doel een indruk te krijgen van de mening van de gebruikers van de leerlingvolgsystemen en de behoeften bij gebruikers aan zo'n systeem. De antwoorden van 66 docenten in het PO zijn geanalyseerd en geven een indicatie over hoe het werkveld over deze systemen denkt. 65% van de respondenten maakt gebruik van een leerlingvolgsysteem. Het systeem 'Bewegen en Spelen' wordt het meest door de respondenten gebruikt. De respondenten gaven aan dat de volgende aspecten opgenomen dienen te worden in een leerlingvolgsysteem:

- motorische vaardigheden en de ontwikkeling hierin
- spelinzicht
- gedrag in spelsituaties
- advies over doorverwijzing naar zorg/MRT
- angst

De huidige leerlingvolgsystemen kunnen de bovengenoemde aspecten grotendeels in kaart brengen. Het lijkt dus niet noodzakelijk om een nieuw leerlingvolgsysteem te ontwikkelen, maar wel zijn de volgende kanttekeningen te plaatsen:

1. De tevredenheid over de gebruikte systemen is niet erg hoog. De respondenten zijn met name niet tevreden over het transporteren van de data en de grote hoeveelheid tijd die het uitvoeren van de testen kost. Hiervoor is dus aandacht nodig.
2. De sleutelfiguren benoemen meer noodzakelijke aspecten dan de geënquêteerde docenten. Aangezien het de docenten zijn die het systeem in de praktijk moeten gebruiken, dient hun mening zwaar te wegen. Immers, als de gebruiker het nut niet inziet van bepaalde aspecten, zullen deze waarschijnlijk ook slecht of niet worden ingevuld.
3. Een grote groep docenten gebruikt op dit moment nog geen leerlingvolgsysteem binnen het PO bewegingsonderwijs. Maar liefst 91% van deze groep geeft aan wel graag een systeem te willen gebruiken. Zij gebruiken geen systeem, omdat het te veel tijd kost om de gegevens in te vullen of omdat ze niet bekend zijn met een goed leerlingvolgsysteem. Er is dus zeker vraag naar een goed werkend leerlingvolgsysteem, mits dat niet te veel tijd kost om in te vullen.

Inhoudsopgave

	Samenvatting	2
1	Inleiding	5
1.1	Achtergrond	5
1.2	Doelstelling	6
1.3	Leeswijzer	7
2	Methode	8
2.1	Deskresearch.....	8
2.2	Interviews sleutelfiguren	8
2.3	Enquête	9
3	Resultaten	10
3.1	Overzicht leerlingvolgsystemen	10
3.2	Resultaten interviews sleutelfiguren	15
3.3	Resultaten enquête.....	16
4	Conclusies en aanbevelingen	21
5	Referenties	23
	Bijlage(n)	
	A Enquête leerlingvolgsystemen bewegingsonderwijs primair en voortgezet onderwijs	
	B Tabellen	

1 Inleiding

1.1 Achtergrond

Het beleidskader Sport, Bewegen en Onderwijs heeft als doel gesteld dat in 2012 minimaal 50% van de Nederlandse jongeren in de leeftijd van 4 tot 17 jaar voldoet aan de beweegnorm. Daarnaast wil het kabinet middels het beleidskader bijdragen aan:

- de preventie en vermindering van overgewicht, waarbij het doel is de gestage toename van overgewicht bij de jeugd om te buigen;
- de aanpak van schooluitval, waarbij het doel is het aantal nieuwe gevallen van schooluitval te halveren;
- de ontwikkeling van talent in de sport, waarbij het uiteindelijke doel is om het aantal talenten dat doorstoot naar de top te laten toenemen met 20% in 2011 ten opzichte van 2007 (VWS, 2008).

Het Platform Sport, Bewegen en Onderwijs (Platform SBO) is in 2009 gelanceerd om deze doelen te bereiken. Dit unieke samenwerkingsverband van verschillende organisaties richt zich op jongeren van 4 tot 23 jaar, opdat op deze manier ook leerlingen aan het MBO binnen de doelgroep vallen (Slinger et al., 2011).

In het beleidskader wordt beschreven dat het belangrijk is om inzicht te krijgen in de ontwikkeling van jongeren ten aanzien van de in het beleidskader gestelde doelen (VWS, 2008). Het zogenaamde leerlingvolgsysteem wordt hiervoor gezien als geschikte methodiek (Slinger et al., 2011). Een leerlingvolgsysteem (LVS) is een systeem waarbij variabelen van leerlingen herhaaldelijk worden gemeten en geregistreerd. Op deze manier kan de ontwikkeling en voortgang van leerlingen worden gemonitord. Dergelijke systemen bestaan al en worden met name gebruikt in het basisonderwijs. Oorspronkelijk gaat het daarbij vooral om variabelen op het gebied van leesvaardigheid, hoofdrekenen, spellen, rekenen/wiskunde en begrijpend lezen (Slinger et al., 2011).

Recentelijk is door de veranderende rol van het (bewegings)onderwijs de behoefte ontstaan om naast dergelijke schoolprestaties ook aspecten van andere ontwikkelingsgebieden te meten. Van het onderwijs wordt namelijk meer en meer verwacht dat het een bijdrage levert aan de gezondheid van leerlingen, het tegengaan van overgewicht, het bestrijden van schooluitval, het bevorderen van participatie aan de samenleving en aan het tot bloei doen komen van sportief talent (Bax et al., 2010). TNO heeft daarom in opdracht van het Platform SBO een overzicht gegeven van beschikbare leerlingvolgsystemen waarmee leerlingen gevolgd kunnen worden op de thema's beweeggedrag, gewicht, talentontwikkeling en schooluitval (thema's van het Platform) (Slinger et al., 2011).

Uit diverse gesprekken met het werkveld en het Platform SBO bleek dat er een behoefte bestond om het onderzoek van TNO uit te breiden met een overzicht van leerlingvolgsystemen die gebruikt kunnen worden binnen het bewegingsonderwijs. De reden hiervoor zijn twee recente ontwikkelingen. Ten eerste krijgen basisscholen door een wetwijziging vanaf 2012 een zorgplicht (OCW, 2011a). School en ouders krijgen volgens deze wet een gezamenlijke verantwoordelijkheid om op basis van indicatiestelling passende maatregelen te nemen, die erop gericht

zijn de kinderen zoveel mogelijk binnen de reguliere schoolsetting op te vangen. Scholen zullen dan ook te maken krijgen met een toename van leerlingen met lichamelijke en zintuiglijke beperkingen en met gedragsproblematiek. De diversiteit van leerlingen wordt hierdoor groter (OCW, 2011b). Om voor deze diversiteit aan leerlingen goed onderwijs en passende maatregelen te kunnen bieden, is goede monitoring binnen het bewegingsonderwijs onontbeerlijk. Een leerlingvolgsysteem biedt hierin uitkomst. Ten tweede biedt het monitoren van leerlingen binnen het bewegingsonderwijs inzicht in de mate waarin de Kerndoelen Bewegingsonderwijs (van Berkel et al., 2008) worden gerealiseerd. Deze kerndoelen geven aan waarop basisscholen zich moeten richten bij de ontwikkeling van hun leerlingen (OCW, 2006). Deze kerndoelen zijn echter vrij globaal beschreven. Om aan het bewegingsonderwijs concrete handvatten te geven, zijn – gebaseerd op de kerndoelen - de zogenaamde Leerlijnen voor het basisonderwijs ontwikkeld. Er zijn twaalf leerlijnen, die elk verschillende thema's binnen het bewegingsonderwijs beschrijven (balanceren, klimmen, zwaaien, over de kop gaan, springen, hardlopen, mikken, jongleren, doelspelen, tikspelen, stoeispelen en bewegen op muziek). Binnen de leerlijnen zijn activiteiten beschreven op vier verschillende niveaus (groep 1-2, 3-4, 5-6 en 7-8) (Mooij et al., 2006). De leerlijnen worden door vele scholen gebruikt als basis voor het bewegingsonderwijs. Scholen kunnen er echter ook voor kiezen op een andere manier invulling te geven aan het bewegingsonderwijs. Een leerlingvolgsysteem kan als instrument gebruikt worden om de kerndoelen meetbaar te maken.

In dit rapport worden de resultaten van dit aanvullende onderzoek beschreven. Dit onderzoek richt zich op leerlingvolgsystemen die gebruikt (kunnen) worden binnen het bewegingsonderwijs. Het grootste deel van de ontwikkeling van bewegingsvaardigheden vindt plaats bij kinderen in de basisschoolleeftijd (Vreke et al. 2010). Dit onderzoek richt zich dan ook op leerlingvolgsystemen die ingezet worden binnen het bewegingsonderwijs om de ontwikkeling van leerlingen binnen het primair onderwijs te monitoren.

1.2 Doelstelling

De doelstelling van dit onderzoek is tweeledig:

- Het in kaart brengen van leerlingvolgsystemen binnen het PO bewegingsonderwijs.
- Inzicht geven in de mate waarin deze leerlingvolgsystemen toepasbaar, geschikt en relevant zijn voor het PO.

Om deze doelstellingen te behalen, zijn de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

1. Welke leerlingvolgsystemen bestaan er in Nederland die gebruikt worden in het PO bewegingsonderwijs (deskresearch)?
2. Wat zijn volgens sleutelfiguren de noodzakelijke en wenselijke aspecten die in een leerlingvolgsysteem binnen het PO bewegingsonderwijs opgenomen moeten worden (interviews)?
3. Wat zijn volgens docenten c.q. gebruikers de noodzakelijke en wenselijke aspecten die in een leerlingvolgsysteem binnen het PO bewegingsonderwijs opgenomen moeten worden (enquête)?

4. Er is onderscheid gemaakt tussen noodzakelijke en wenselijke aspecten. Het ideale leerlingvolgsysteem moet in ieder geval de noodzakelijke, maar liefst ook de wenselijke aspecten bevatten.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 gaat in op de methode die gebruikt is om de onderzoeksvragen te beantwoorden. Vervolgens geeft hoofdstuk 3 een uiteenzetting van de resultaten die via de literatuursearch, de interviews en de enquête zijn verkregen. In hoofdstuk 4 worden ten slotte de belangrijkste conclusies getrokken ten aanzien van de aspecten die opgenomen dienen te worden in het leerlingvolgsysteem.

2 Methode

Er zijn verschillende onderzoeksmethoden gebruikt om antwoord te krijgen op de eerder genoemde vraagstellingen. Allereerst is een deskresearch uitgevoerd, vervolgens hebben interviews met sleutelfiguren plaatsgevonden en tot slot is een enquête gehouden onder docenten binnen het bewegingsonderwijs. In de volgende paragrafen wordt beschreven hoe deze drie onderdelen zijn uitgevoerd.

2.1 Deskresearch

Zoals in de inleiding al kort werd genoemd, is voorafgaand aan deze studie een studie gedaan naar leerlingvolgsystemen die zich richten op de thema's beweggedrag, gewicht, talentontwikkeling en schooluitval (Slinger et al., 2011). Vijf van de leerlingvolgsystemen die bij deze eerdere studie naar voren kwamen, bleken ingezet te worden in het bewegingsonderwijs ('Bewegen en Spelen', 'Novibols', 'Beleves', Vaardigheidsproeven en 'Planmatig Bewegingsonderwijs'). Deze vijf leerlingvolgsystemen vormen de basis voor een verdere zoektocht.

De deskresearch had voornamelijk als doel om erachter te komen of er naast de vijf eerder genoemde systemen nog meer systemen in Nederland te vinden zijn die gebruikt worden in het bewegingsonderwijs. Om zoveel mogelijk leerlingvolgsystemen in Nederland op te sporen is er via zoektermen in Google Search en Google Scholar gezocht. Een combinatie van de volgende termen is gebruikt: leerlingvolgsysteem, monitoring, meten, motorische ontwikkeling, grove en fijne motoriek, lichaamsbeweging, gymnastiek, fysieke activiteit, spierontwikkeling, bewegingsonderwijs, lesmodule, (primair-) onderwijs en (basis-)school. Ook is informatie gezocht via diverse websites van (kennis-)instituten op het gebied van bewegen en onderwijs, zoals Stichting Leerplan Ontwikkeling (SLO), de Kennispraktijk, Nederlandse Sport Alliantie, Sportbonden en Onderwijsbonden. Tevens is er gezocht via de volgende websites: www.gezonderwijs.nl, www.nijha.nl, www.in-beweging.net en www.leermiddelenplein.nl. De gegevens zijn in eerste instantie verzameld via de beschikbare informatie op internet. Daar waar gegevens ontbraken is er contact opgenomen met vertegenwoordigers van het betreffende leerlingvolgsysteem.

Van elk gevonden leerlingvolgsysteem is informatie verzameld over:

- Uitkomstmaat van het systeem;
- Kenmerken van de doelgroep;
- Meetmethodiek;
- Hoe de gegevens worden opgeslagen en of er vergelijking tussen leerlingen of groepen mogelijk is;
- Randvoorwaardelijke zaken van het leerlingvolgsysteem, zoals kosten en ondersteuning.

2.2 Interviews sleutelfiguren

Naast de deskresearch, hebben interviews plaatsgevonden met verschillende sleutelfiguren uit het veld. Zij zijn werkzaam bij één van de volgende organisaties/instanties: NOC*NSF, Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling (DMO) Amsterdam, MBO-raad, Stichting Leerplan Ontwikkeling (SLO), Koninklijke

Vereniging voor Lichamelijke Opvoeding (KVLO) en Vereniging Sport en Gemeenten (VSG). De doelstelling van deze interviews was ten eerste om te verifiëren of de uitkomsten verkregen met de desk research volledig waren. Ten tweede gaven de interviews een eerste zicht op de noodzakelijke en wenselijke elementen van een leerlingvolgsysteem binnen het PO bewegingsonderwijs. Bij de interviews kwamen de volgende thema's in ieder geval aan bod:

- kennis en ervaring met betrekking tot (eigen) leerlingvolgsystemen;
- kennis over het meten van bewegingsvaardigheden in het onderwijs;
- inzicht in hoe scholen staan tegenover leerlingvolgsystemen;
- elementen van leerlingvolgsystemen die volgens hen relevant waren;
- het belang van het volgen van motorische ontwikkeling;
- eventuele aanvullingen bij een lijst met tot dan toe gevonden leerlingvolgsystemen.

2.3 Enquête

Op basis van de informatie die verkregen was uit de deskresearch en uit de interviews met sleutelfiguren, zijn vragen voor een online enquête opgesteld die vervolgens is uitgezet onder de lezers van de digitale nieuwsbrief van de KVLO:

- Vakdocenten lichamelijke opvoeding werkzaam in het regulier primair onderwijs.
- Vakdocenten lichamelijke opvoeding werkzaam in het speciaal primair onderwijs.
- Vakdocenten lichamelijke opvoeding werkzaam in het regulier voortgezet onderwijs
- Vakdocenten lichamelijke opvoeding werkzaam in het special voortgezet onderwijs
- Algemene docenten in het primair onderwijs die ook bewegingsonderwijs geven.
- Directie- en/of bestuursleden in het primair of voortgezet onderwijs.

De periode waarin de respondenten de enquête konden invullen duurde van 1 februari 2012 tot 21 februari 2012.

De volgende thema's kwamen in de enquête aan bod:

- Wordt er op school bij het bewegingsonderwijs een leerlingvolgsysteem gebruikt en waarom wel/niet?
- Welk leerlingvolgsysteem wordt gebruikt?
- Redenen voor het gebruik van een leerlingvolgsysteem
- Tevredenheid met het leerlingvolgsysteem
- Welke onderwerpen met betrekking tot beweeggedrag en bewegingsonderwijs moeten in een leerlingvolgsysteem aan bod komen?
- Aan welke eisen moet een goed leerlingvolgsysteem in het bewegingsonderwijs voldoen?

De enquête is weergegeven in bijlage 1.

Het doel van deze enquête was een indruk te krijgen van de mening van de gebruikers van de leerlingvolgsystemen en de behoeften bij gebruikers aan zo'n systeem. De resultaten van de enquête zijn geanalyseerd met SPSS. Voor alle vragen zijn frequentietabellen uitgedraaid. Er zijn geen statistische toetsen uitgevoerd, omdat de gerealiseerde gelegenheidssteekproef zich niet leende voor generalisatie naar het gehele Nederlandse docentencorps en dat ook niet beoogde.

3 Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten gepresenteerd. Paragraaf 3.1 geeft een overzicht van de gevonden leerlingvolgsystemen voor het bewegingsonderwijs. In paragraaf 3.2 staan de resultaten beschreven van de interviews met de sleutelfiguren en ten slotte geeft paragraaf 3.3 een overzicht van de uitkomsten van de enquête.

3.1 Overzicht leerlingvolgsystemen

Middels de literatuursearch zijn in totaal 14 systemen gevonden die binnen het bewegingsonderwijs gebruikt worden. Deze worden hieronder beschreven. Er is een onderverdeling gemaakt in 'leerlingvolgsystemen specifiek voor het bewegingsonderwijs' (beschreven in paragraaf 3.1.1) en 'overige leerlingvolgsystemen' (beschreven in paragraaf 3.1.2).

3.1.1 *Leerlingvolgsystemen specifiek voor het bewegingsonderwijs*

Er zijn in totaal 8 leerlingvolgsystemen geïdentificeerd die zijn ontwikkeld voor het bewegingsonderwijs. In deze paragraaf wordt elk systeem kort beschreven. Naast deze korte beschrijving, worden de systemen in een tabel in bijlage 2 overzichtelijk weergegeven. Hierin worden onder meer de volgende kenmerken van de leerlingvolgsystemen weergegeven:

- Uitkomstmaat van het systeem;
- Kenmerken van de doelgroep;
- Meetmethodiek;
- Hoe de gegevens worden opgeslagen en of er vergelijking tussen leerlingen of groepen mogelijk is;
- Randvoorwaardelijke zaken van het leerlingvolgsysteem, zoals kosten en ondersteuning.

Een groot deel van de onderstaande systemen komt qua inhoud en opzet in zekere mate overeen. Bij de verschillende leerlingvolgsystemen worden globaal dezelfde vaardigheden getest en worden naast motorische vaardigheid tevens andere elementen van beweeggedrag gevolgd. De systemen zijn met name verschillend in de mate waarin andere kenmerken van de leerlingen (kunnen) worden gevolgd en de manier waarop de gegevens worden geregistreerd.

1. Bewegen en Spelen

Dit systeem is ontwikkeld om het beweeggedrag en de motorische ontwikkeling van kinderen van 2 t/m 16 jaar te kunnen observeren en registreren. Het systeem bestaat uit de volgende onderdelen: motorische vaardigheid, spelinzicht, gedrag in spelsituaties en klein motorische vaardigheid. Bij ieder onderdeel worden vier vaardigheden geobserveerd ("4-vaardighedenscan"), die een goede indicatie geven van het niveau op dat onderdeel. Bij het onderdeel motorische vaardigheid zijn de volgende hoofdgroepen onderscheiden: statisch evenwicht, dynamisch evenwicht, coördinatie en oog - lichaamscoördinatie. De te observeren (basale) vaardigheden zijn over deze hoofdgroepen verdeeld: 1) stilstaan (op één been, in seconden), 2) springen en kracht: hinkelen (aantal), 3) springen en coördinatie: huppelen (lukt wel/niet) en 4) stuiten (aantal). (van Gelder en Stroes, 2011a). Van Gelder noemt dit "de vier vaardighedenscan". Elke meting resulteert in een vaardigheidsniveau.

Het makkelijkste vaardigheidsniveau is –I en het moeilijkste vaardigheidsniveau is X. Er kan meervoudig getoetst worden. Van de auteurs (Wim van Gelder, Hans Stroes en Bastiaan Goedhart) is ook de lesmethode “Basislessen Bewegingsonderwijs” verschenen (Alles in beweging, 2011).

2. Novibols

Novibols is de afkorting voor Niveau Onderscheidingen Vaardigheid In Bewegingsonderwijs Leersituaties. Het is ontworpen vanuit een relationeel bewegingsconcept, wat inhoudt dat er vooral gekeken wordt naar bewegingshandelingen en niet naar lichaamsbewegingen (van Belkum 2010). Er wordt hierbij dus niet gekeken naar een losstaande beweging. Het systeem omvat testen voor leerlingen in respectievelijk groep 3-4, groep 6-7 en groep 8 of de brugklas. Het systeem omvat een drietal tests, met elk tien toets situaties, waarin de ontwikkeling van het bewegingsgedrag van kinderen kan worden geduid en vastgesteld. Zes van de tien toets situaties zijn turnsituaties, de overige vier zijn spelsituaties. Er worden vijf niveaus onderscheiden (SLO, 2011).

3. Beleves

Beleves staat voor: Bewegen Leerling volgsysteem en is ontwikkeld door SLO en de Koninklijke Vereniging Lichamelijke Opvoeding (KVLO). Het systeem is gebaseerd op de 12 leerlijnen, zoals deze zijn beschreven in het Basisdocument Bewegingsonderwijs (SLO/KVLO, 2004). De leerlijnen zijn een concrete uitwerking van de kerndoelen voor het bewegingsonderwijs. Binnen een leerlijn worden aan de hand van één bewegingsthema voor de groepen 1-2, 3-4, 5-6 en 7-8 tussendoelen geformuleerd die geobserveerd en geregistreerd kunnen worden. Verder heeft het de mogelijkheid om overzichten te geven per leerling, per groep en op schoolniveau. De meting vindt eens per twee jaar plaats.

4. Planmatig Bewegingsonderwijs

Planmatig Bewegingsonderwijs is een lesmethode voor het bewegingsonderwijs, dat als basis zogenaamde betekenisgebieden heeft (Pearson, 2011). Deze komen in grote lijnen overeen met de 12 leerlijnen (zoals genoemd bij Beleves) en sluiten aan bij de kerndoelen voor het bewegingsonderwijs. De betekenisgebieden zijn: Balanceren, Springen, Zwaaien, Mikken, Jongleren, Inblijven en Uitmaken, Passeren en Onderscheppen, Over en Weer inplaatsen, Lopen, Springen en Werpen (Raadsveld & Swijtink, 2008). Met behulp van het bijbehorende leerlingvolgsysteem kunnen in deze gebieden motorische vaardigheden op steeds wisselende manier geobserveerd en beoordeeld worden (Raadsveld & Swijtink, 2008). In ieder betekenisgebied zijn enkele basisactiviteiten gekozen en daarvoor zijn per klas minimumdoelen geformuleerd. Deze minimumdoelen staan op insteekkaarten. Er kan schriftelijk op individueel- en groepsniveau gerapporteerd worden. In totaal zijn er zes groepsmappen samengesteld: voor groep 4 tot en met 8 elk één, terwijl groep 2 en 3 zijn samengenomen (Pearson, 2008).

5. BeweegABC

Het BeweegABC is een sport- en beweegvaardigheidstest die door de Vereniging Sport en Gemeenten (VSG) in 2010/2011 in opdracht van het ministerie van VWS ontwikkeld is. Het systeem is opgedeeld in drie programma's. Beweeg A richt zich op de motorische vaardigheden van groep 1 en 2 en bestaat uit een 15-tal oefeningen te weten: balanceren op één been, hinkelen, huppelen, bal stuiten, vuisten maken, balanceren op de tenen, vertesprong, armen en benen tegelijk, bal

werpen en vangen, wijsvingers draaien, balanceren over een smal vlak, steunsprong, klauteren, kralen rijgen, vinger- duimoppositie. Beweeg B is gericht op beweeg- en sportvaardigheden voor de groepen 3,4 en 5 en Beweeg C is bedoeld voor groep 6 t/m 8. Beweeg B&C meten onder andere kracht, lenigheid, snelheid, balans, uithoudingsvermogen en behendigheid. De resultaten kunnen online worden ingevoerd en vergeleken worden met de norm/het gemiddelde (per oefening) en de resultaten van voorgaande jaren. Alle documenten om het systeem te gebruiken zijn beschikbaar op internet.

6. Jump-in

Jump-in is in 2002 door de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling (DMO) en de GGD Amsterdam ontwikkeld voor basisschoolkinderen (4-12 jaar) in sociaaleconomische achterstandswijken in Amsterdam. Jump-in bestaat uit verschillende onderdelen, waaronder een leerlingvolgsysteem (LVS). Het LVS is het fundament voor de implementatie van de andere onderdelen. Digitaal worden er gegevens bijgehouden over sport, bewegen en lichamelijke ontwikkeling. Zo worden met het volgsysteem BMI (lengte en gewicht), middel- en heupomvang, sportparticipatie en motorische ontwikkeling bijgehouden. De gegevens over lengte en gewicht worden door de jeugdzorg of GGD gemeten en opgeslagen. De vier vaardighedenscan van Van Gelder (zie Bewegen en Spelen) wordt gebruikt om de motoriek te monitoren. Van Jump-in scholen wordt verwacht dat zij zelf jaarlijks informatie verzamelen over de motorische ontwikkeling. Voor andere onderdelen komt een speciaal Jump-in team naar de school toe om metingen af te nemen. Jump-in is in 2008 door het Centrum Gezond Leven gecertificeerd als theoretisch goed onderbouwde jeugdinterventie (NJI, 2008).

7. Fitmeter

De Fitmeter hoort bij 'Lekker Fit', een initiatief van de gemeente Rotterdam dat als doel heeft overgewicht te stabiliseren en bewegingsarmoede te verminderen onder de Rotterdamse jeugd. In eerste instantie is de Fitmeter ontwikkeld door de gemeente Amsterdam bij Jump-In (ook in dit rapport genoemd). Het is aangepast op de Rotterdamse situatie (NJI, 2011). 'Lekker Fit' richt zich op basisschoolleerlingen in de leeftijd van 4 tot 12 jaar. Lekker Fit bestaat voornamelijk uit een lesmethode over onder meer energiebalans en gezonde leefstijl en extra bewegingsaanbod op school. Met behulp van de 'Fitmeter' worden de resultaten en ontwikkelingen van de leerlingen op beweeg- en gezondheidsgebied gevolgd. De Fitmeter is een web-based database waarin gegevens op kind- en groepsniveau worden gemonitord en vergeleken. Dit leerlingvolgsysteem bestaat uit vier verschillende modules. De eerste module is de 'Testmodule'. Deze bevat informatie met betrekking tot resultaten van de Eurofittest (Europees gestandaardiseerde test die coördinatie, snelheid, lenigheid, kracht en uithoudingsvermogen meet) en BMI. Deze test wordt één keer per jaar door het testteam uitgevoerd. De tweede module is de 'Activiteitenmodule', deze meet de gezondheid gerelateerde fitheid en deelname aan sportactiviteiten tijdens en na schooltijd. De derde module is de 'Algemene module', waarin algemene informatie zoals het lidmaatschap van een sportvereniging wordt geregistreerd. Tot slot bevat de Fitmeter de 'Bewegingsonderwijs module', die het mogelijk maakt om scores ten aanzien van de leerlijnen zoals omschreven in het Basisdocument Bewegingsonderwijs te registreren. Hiermee kan de motorische ontwikkeling per school, groep en leerling in kaart gebracht worden (NJI, 2011). In 2010 is 'Lekker Fit!' door de

erkeningscommissie van het Nederlands Jeugdinstituut en het Centrum Gezond Leven erkend als theoretisch goed onderbouwde jeugdinterventie (NJI, 2011).

8. Vaardigheidsproeven

De vaardigheidsproeven zijn ontwikkeld door het Haags Centrum voor Onderwijsadvies (HCO) en de Dienst Primair Openbaar Onderwijs (HCO, 2011). Het systeem is met name ontwikkeld om leerlingen aan het einde van het basisonderwijs een beoordeling te kunnen geven over de beweegvaardigheid. Motorische vaardigheid is hiervan onderdeel, maar hierop ligt niet de nadruk. Het monitoren of volgen van de leerlingen is niet het hoofddoel van 'Vaardigheidsproeven', maar wordt gebruikt om aan het einde van het jaar een beoordeling te geven. 'Vaardigheidsproeven' is ontwikkeld voor de groepen 7 en 8 en bestaat uit een Cd-rom. Er zijn drie programma's beschikbaar: lesbrieven en films; een diplomaprogramma en een gymzaalontwerper. De vaardigheidsproeven zijn ingedeeld in vijf categorieën. Elke categorie bevat enkele tientallen bewegingsactiviteiten die zowel in tekst worden besproken als in beeld worden getoond in lesbrieven en korte films (HCO, 2011).

3.1.2 *Overige leerlingvolgsystemen*

In deze paragraaf wordt een korte beschrijving gegeven van de gevonden leerlingvolgsystemen die niet specifiek ontwikkeld zijn voor het bewegingsonderwijs, of die zich juist richten op specifieke doelgroepen. Allereerst zijn er twee systemen gevonden die zich specifiek richten op respectievelijk kinderen die een motorische achterstand hebben en kinderen met sporttalent. Na een korte beschrijving van deze twee systemen, worden leerlingvolgsystemen beschreven die niet specifiek ontwikkeld zijn voor het bewegingsonderwijs, maar voor alle schoolvakken gebruikt kunnen worden.

Leerlingvolgsystemen specifiek gericht op bepaalde groepen

Tijdens de deskresearch zijn twee systemen gevonden die specifiek ontwikkeld zijn voor bepaalde groepen kinderen. Eén van de gevonden systemen is gericht op kinderen met een motorische achterstand, het andere systeem richt zich op sporttalenten.

Kidsvolgsysteem

Het Kidsvolgsysteem is een leerlingvolgsysteem dat gebruikt wordt bij Club Extra (Kidsvolgsysteem, 2011). Dit is een bewegingsprogramma voor kinderen met een motorische achterstand in het basisonderwijs (in de leeftijd van vier tot twaalf jaar) in de omgeving van Zwolle. Het programma is ontwikkeld door NebasNsg (Gehandicaptensport Nederland) in samenwerking met Hogeschool Windesheim. Club Extra geeft de leerlingen in kleine groepen sport- en bewegesles, waarbij er veel individuele begeleiding is. Wanneer de leerlingen hun achterstand ten opzichte van leeftijdsgenoten hebben ingelopen, kunnen ze eventueel lid worden van een sportvereniging. In overleg met de lesgever kan gekeken worden welke sport passend is (Club Extra, 2011). De lessen van ClubExtra vinden plaats op hogeschool Windesheim en in het bewegingshuis Stadshagen (in de omgeving van Zwolle).

Talentvolgsysteem

Het Talentvolgsysteem (TVS) is een volgsysteem dat is ontwikkeld ter ondersteuning van reflecterend leren en het verkrijgen van inzicht in de voortgang

van talentvolle sporters. De ontwikkelingen worden geregistreerd door o.a. trainers, medische begeleiding, ouders, school en/of het talent zelf. Het is een systeem dat gebruikt kan worden in verschillende settings. Vanuit de eisen van NOC*NSF zijn er 8 pijlers geformuleerd, te weten: Techniek, Tactiek, Fysiek, Mentaal, Sociaal, Onderwijs, Voeding en Algemeen. In het TVS wordt maandelijks gerapporteerd welke pijlers zijn getraind en wat er geleerd is. Er kunnen tevens videobeelden per individu en als groep worden opgeslagen (TalentVolgSysteem, 2011). Er is geen informatie gevonden over hoe het systeem de motorische ontwikkeling precies volgt.

Volgsystemen met de mogelijkheid motorische ontwikkeling te monitoren

Er zijn in totaal 4 leerlingvolgsystemen geïdentificeerd die ontwikkeld zijn voor de registratie en administratie van de algemene ontwikkelingsgebieden (taal en rekenen e.d.) van leerlingen. In deze systemen is, indien gewenst, ruimte om de motorische ontwikkeling te volgen. In deze paragraaf wordt van elk systeem beschreven op welke manier de motorische ontwikkeling gevolgd wordt. Onderstaande systemen zijn voornamelijk gericht op datamanagement en richten zich niet op specifieke aandachtsgebieden van de motorische ontwikkeling.

Dotcomschool

Dotcomschool is een leverancier van verschillende producten en diensten voor het onderwijs (Dotcomschool, 2011). Eén van de producten is een leerlingvolgsysteem voor het basisonderwijs. Scholen kunnen hierbij zelf bepalen welke gegevens ze van hun leerlingen registreren. Dotcomschool biedt scholen de mogelijkheid gegevens te registreren op het gebied van onderwijs & didactiek en sociaal-emotionele ontwikkeling. Met het systeem kunnen handelingsplannen (individueel) en groepsplannen worden gemaakt. Ook is er de mogelijkheid voor het maken van een digitaal rapport. Op dit moment is Dotcomschool bezig met het mogelijk maken van een integratie van Dotcomschool en Bewegen en Spelen (ook in dit rapport genoemd). Naast leerlingvolgsystemen levert Dotcomschool verschillende softwarepakketten die het onderwijs kunnen ondersteunen (Dotcomschool, 2011).

ParnasSys

ParnasSys is een leerlingvolgsysteem en een administratiesysteem in één. Het leerlingvolgonderdeel kan gebruikt worden om leerlingen wat betreft alle schoolvakken te monitoren. Elke gewenste leerlijn kan in het systeem opgenomen worden. Zo ook de leerlijn voor het bewegingsonderwijs. Het systeem richt zich niet specifiek op motorische ontwikkeling. Naast de volgfunctie, kunnen met het systeem ook rapporten gemaakt worden en grafieken waarin de voortgang van een leerling, klas of school weergegeven wordt (Parnassys, 2011).

ESIS van Rovict

Ook ESIS kan zowel gebruikt worden als administratiesysteem als om leerlingen op alle schoolvakken te monitoren. Daarnaast kunnen veel verschillende kenmerken van de leerling worden geregistreerd. Welke kenmerken worden geregistreerd, is afhankelijk van de wensen van de gebruiker (de school). Zo is er ook de mogelijkheid om een vragenlijst voor motorische ontwikkeling in te voegen. De gebruiker definieert zelf welke aspecten gemeten moeten worden ten aanzien van dit thema. ESIS is een webbased applicatie die door Rovict B.V. ontwikkeld is (Bron: Persoonlijke communicatie medewerker Rovict).

Datacare

Datacare biedt mogelijkheden om voor diverse soorten leerlijnen de ontwikkeling van leerlingen te monitoren. Zowel bestaande leerlijnen als zelfontwikkelde leerlijnen kunnen in het leerlingvolgsysteem van Datacare worden ondergebracht. Dit geldt ook voor leerlijnen op de thema's Bewegingsonderwijs en Motorische Ontwikkeling. De gebruiker definieert zelf welke aspecten gemeten moeten worden ten aanzien van deze thema's. (Bron: Persoonlijke communicatie implementatie consultant Datacare).

3.2 Resultaten interviews sleutelfiguren

Tijdens de interviews is ten eerste gevraagd naar het belang van het gebruik van een leerlingvolgsysteem binnen het bewegingsonderwijs. Unaniem gaven de sleutelfiguren aan dat het zeer belangrijk is om naast het monitoren van variabelen op het gebied van leesvaardigheid, hoofdrekenen, spellen, rekenen/wiskunde en begrijpend lezen, ook de vaardigheden van leerlingen in het bewegingsonderwijs te volgen gedurende het basisonderwijs.

Vervolgens is de lijst met leerlingvolgsystemen verkregen uit de deskresearch voorgelegd aan de experts. Gevraagd is of zij nog toevoegingen hadden. Dit bleek niet het geval te zijn. Daarna is aandacht besteed aan de houding van scholen tegenover leerlingvolgsystemen. Uit de gesprekken met de sleutelfiguren kwam naar voren dat het belang van het bewegingsonderwijs door schoolbesturen en (lokale) overheden vaak onvoldoende wordt gezien. Hoewel vele scholen wel gebruik maken van een leerlingvolgsysteem in het bewegingsonderwijs, ligt de focus veelal op de 'traditionele' schoolvakken, zoals taal en rekenen. Ook het belang van leerlingvolgsystemen voor het bewegingsonderwijs wordt hierdoor gezien als ondergeschikt.

Vervolgens is dieper ingegaan op de kennis over hoe vaardigheden in het bewegingsonderwijs gemeten moeten worden. De sleutelfiguren gaven aan dat het soms onduidelijk is welke testen gebruikt moeten worden om de voortgang binnen het bewegingsonderwijs te meten. Voor sommige thema's is het erg lastig een valide meetmethode te vinden. Voor het meten van bijvoorbeeld voedingsgedrag of het totaal aantal bewegingen, is informatie van de leerlingen en/of hun ouders nodig. De sleutelfiguren gaven aan dat het lastig blijkt de benodigde informatie te verkrijgen, omdat er weinig ervaring is met het bevragen van kinderen en ouders. Daarnaast is er onduidelijkheid over de rolverdeling: welke rol spelen of zouden docenten lichamelijke opvoeding moeten spelen bij de ontwikkeling en het volgen van het beweeggedrag van basisschoolleerlingen? Wanneer dient een kind met een motorische achterstand doorverwezen te worden naar het medisch circuit (bijvoorbeeld kindergeschiedtherapeut)? Daarnaast werd gesignaleerd dat er op dit moment geen heldere afspraken bestaan over afkapwaarden en protocollen om motorische remedial teaching op te zetten.

Uit de gesprekken met sleutelfiguren is gebleken dat de volgende elementen opgenomen moeten worden in een leerlingvolgsysteem voor het basisonderwijs.

- Doelen bewegingsonderwijs
- Motorische vaardigheid
- Persoonlijk sportadvies (op basis van motorische basistest)
- BMI (lengte en gewicht)
- Sportparticipatie
- Beweefrequentie (manier van transport naar school bijvoorbeeld)
- Voedingspatroon/-gedrag
- Fitheid/fittest
- Beweegnorm
- Sociaal-emotionele variabelen (bijv. weerbaarheid)
- Beweegplezier en -beleving
- (Advies voor) MRT (Motorische Remedial Teaching)

Uit de gesprekken met de sleutelfiguren kwamen de volgende praktische eisen naar voren:

- Overdraagbaarheid tussen systemen
- Koppeling met volgsystemen op andere onderwijsgebieden (taal en rekenen)
- Geautomatiseerd deelnameregistratie
- Aansluitend bij het schoolsysteem
- Invoeren per klas
- Waarschuwing bij foutieve invoer
- Mogelijkheid op individueel-, groeps- en schoolniveau te meten
- Leerlingen vanaf groep 1 meten
- Mogelijkheid leerlingen en ouders bij beweeggedrag te betrekken (middels feedback)

3.3 Resultaten enquête

In deze paragraaf worden de resultaten van de enquête beschreven. In totaal hebben 107 personen de enquête ingevuld. Hiervan was de grootste groep werkzaam in het primair onderwijs (zie tabel 1). Deze groep is geselecteerd voor de vervolganalyses, omdat dit onderzoek zich richt op leerlingvolgsystemen die ingezet worden binnen het PO bewegingsonderwijs. Vrijwel alle respondenten waren docent lichamelijke opvoeding (97%). Andere functies waren combinatie-functionaris onderwijs en groepsleerkracht.

Tabel 1. Type onderwijs waarin de respondenten werkzaam waren.

Type onderwijs	Aantal	Percentage
Regulier primair onderwijs	45	42%
Speciaal primair onderwijs	21	20%
Regulier voortgezet onderwijs	24	22%
Speciaal voortgezet onderwijs	7	7%
Anders	10	9%

Bij meer dan de helft van de respondenten (65%) wordt een leerlingvolgsysteem binnen het bewegingsonderwijs op school gebruikt. Aan de groep respondenten die geen leerlingvolgsysteem gebruiken is gevraagd wat hier de reden van is. De meest genoemde reden is '*Het kost te veel tijd om de gegevens in te vullen*', gevolgd door

'Ik ken geen goed leerlingvolgsysteem'. Opvallend is dat van deze groep maar liefst 91% aangeeft dat ze wel een leerlingvolgsysteem in het bewegingsonderwijs willen gebruiken. De meest genoemde redenen hiervoor zijn om zicht te krijgen in de motorische ontwikkeling van leerlingen (74%) en om ontwikkelingsachterstand(en) vroegtijdig op te sporen (53%).

Aan de mensen die wel een leerlingvolgsysteem gebruiken is gevraagd welk systeem zij gebruiken. Tabel 2 geeft een overzicht van de gebruikte systemen. De respondenten die hadden aangegeven een ander leerlingvolgsysteem te gebruiken, maakten gebruik van een combinatie van leerlingvolgsystemen uit tabel 2.

Tabel 2. Leerlingvolgsysteem dat bij het bewegingsonderwijs door de school gebruikt wordt.

Leerlingvolgsysteem	Aantal	Percentage
Bewegen en Spelen	19	45%
Beleves	6	14%
Systeem dat door de school is gemaakt (eigen systeem)	6	14%
Anders	6	14%
Fitmeter	3	7%
Vaardigheidsproeven	2	5%

De redenen voor het gebruik van een leerlingvolgsysteem zijn :

- inzicht krijgen in de motorische ontwikkeling van leerlingen
- ontwikkelingsachterstand(en) vroegtijdig opsporen.

De aspecten die met het leerlingvolgsysteem in kaart worden gebracht zijn:

- motorische ontwikkeling
- kracht
- spelinzicht
- uithoudingsvermogen
- fijne motoriek
- gedrag in spelsituaties

Gemiddeld geven de respondenten de leerlingvolgsystemen het cijfer 6,8. Tabel 3 geeft een top 5 van meest genoemde goede en slechte aspecten. De meeste respondenten geven aan dat het gebruikte leerlingvolgsysteem een goed overzicht geeft op individueel, groeps-, school- en/of landelijk niveau. 'Transporteren vanuit/naar andere systemen is niet mogelijk of lastig' is het meest genoemde knelpunt.

Tabel 3. Top 5 van de meest genoemde goede aspecten en knelpunten van het door de respondent gebruikte leerlingvolgsysteem.

Goede aspecten	Aantal	Percentage
Het geeft een goed overzicht op individueel, groeps-, school- en/of landelijk niveau	27	66%
De tests/oefeningen zijn gemakkelijk in te passen in de gymlessen	24	59%
Het is gemakkelijk in te vullen	23	56%
De tests/oefeningen zijn gemakkelijk uitvoerbaar	18	44%
Dat je er een rapport mee kan maken	17	42%
Knelpunten		
Transporteren vanuit/naar andere systemen is niet mogelijk of lastig	22	54%
Het uitvoeren van de testen kost erg veel tijd	13	32%
Het is lastig gegevens in te voeren	10	24%
Er is geen ruimte om informatie bij te voegen	8	20%
Er is geen mogelijkheid tot vergelijking van leerlingen op individueel-, groeps-, school- of landelijk niveau	7	17%

Aan de respondenten is gevraagd welke onderwerpen aan bod moeten komen in een leerlingvolgsysteem dat gebruikt wordt binnen het PO bewegingsonderwijs. In tabel 4 staan de resultaten weergegeven, waarbij een uitsplitsing is gegeven voor noodzakelijke, wenselijke en niet noodzakelijke/wenselijke elementen. Het merendeel van de respondenten vindt dat de volgende onderwerpen noodzakelijk zijn binnen een leerlingvolgsysteem voor het PO bewegingsonderwijs: motorische ontwikkeling, spelinzicht, gedrag in spelsituaties, advies over doorverwijzing naar zorg/MRT en angst. Talentontwikkeling, geschiktheid/talent voor sport en voeding worden niet wenselijk of noodzakelijk bevonden door de respondenten.

Tabel 4. Onderwerpen die aan bod moeten komen in een leerlingvolgsysteem.

Onderwerpen	Noodzakelijk		Wenselijk		Niet wenselijk of noodzakelijk	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Motorische ontwikkeling	54	93%	4	7%	0	0%
Spelinzicht	33	57%	23	40%	2	3%
Gedrag in spelsituaties	30	52%	25	43%	3	5%
Advies over doorverwijzing naar zorg/MRT	29	50%	23	40%	6	10%
Angst	29	50%	21	36%	8	14%
Kracht	27	47%	21	36%	10	17%
Uithoudingsvermogen	25	43%	20	35%	13	22%
Fijne motoriek	21	32%	24	41%	13	22%
Totale lichamelijke activiteit	16	28%	23	40%	19	33%
Lengte, gewicht (BMI)	14	24%	17	29%	27	47%
(Advies over) lesinhoud L.O.	13	22%	20	35%	25	43%
Psychosociale gezondheid	12	21%	25	43%	21	36%
Sportinteresses leerling	7	12%	26	45%	25	43%
Lidmaatschap sportvereniging/sportparticipatie	5	9%	27	47%	26	45%
Advies over passende sport(en)	4	7%	29	50%	25	43%
Voeding	2	3%	22	38%	34	59%
Geschiktheid/talent voor sport	2	3%	22	38%	34	59%
Talentontwikkeling	2	3%	20	35%	36	62%

Ten slotte is aan de respondenten gevraagd aan welke eisen een leerlingvolgsysteem moet voldoen voor het monitoren van beweeggedrag in het bewegingsonderwijs. In tabel 5 staan de resultaten weergegeven, waarbij wederom een uitsplitsing is gegeven voor noodzakelijke en wenselijke elementen. Vrijwel alle respondenten vinden het noodzakelijk dat het systeem overzichtelijk en simpel is en het moet tevens gemakkelijk in te vullen zijn.

Tabel 5. Eisen waaraan een leerlingvolgsysteem moet voldoen.

Eisen	Noodzakelijk		Wenselijk		Niet wenselijk of noodzakelijk	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Het systeem moet overzichtelijk en simpel zijn	55	98%	1	2%	0	0%
Het systeem moet gemakkelijk in te vullen zijn	55	98%	1	2%	0	0%
De testen/oefeningen van het systeem moeten gemakkelijk uitvoerbaar zijn	50	89%	5	9%	1	2%
De testen/oefeningen van het systeem moeten gemakkelijk in te passen zijn in de gymlessen	49	88%	5	9%	2	4%
Het gebruik van het systeem moet weinig tijd kosten	44	79%	12	21%	0	0%
Het systeem moet de mogelijkheid hebben (beweeg/gym)rapporten uit te draaien	34	61%	19	34%	3	5%
Er moet in het systeem ruimte zijn om opmerkingen of extra informatie bij te voegen	41	73%	14	25%	1	2%
Het systeem moet digitaal zijn	48	86%	7	13%	1	2%
Het moet mogelijk zijn gegevens uit of naar Excel/andere systemen te transporteren	28	50%	25	46%	3	5%
Het systeem moet te koppelen zijn aan het registratiesysteem van de school	25	45%	29	52%	2	4%
Met het systeem moet het mogelijk zijn een vergelijking te maken tussen leerlingen op individueel, groeps-, school- en landelijk niveau	26	46%	26	46%	4	7%
Het systeem moet alle groepen van het basisonderwijs mee nemen (vanaf groep 1)	38	68%	17	30%	1	2%
Het moet mogelijk zijn zelf te bepalen welke onderwerpen met het systeem te volgen zijn	30	54%	22	39%	4	7%
Het systeem moet de mogelijkheid bieden ouders en leerlingen bij het beweeggedrag en bewegingsonderwijs te betrekken	18	27%	29	52%	9	16%
De gegevens over de leerlingen dienen niet voor derden toegankelijk te zijn	28	50%	18	32%	10	18%
Het moet mogelijk zijn de leerling gegevens uit het basisonderwijs mee te nemen naar het voortgezet onderwijs	12	21%	37	66%	7	13%
Het systeem moet passen bij het schoolsysteem (Montessori, Dalton, etc.)	12	21%	30	54%	14	25%

4 Conclusies en aanbevelingen

TNO heeft in opdracht van het Platform Sport, Bewegen en Onderwijs (SBO) onderzoek gedaan naar leerlingvolgsystemen voor bewegingsonderwijs in het Primair onderwijs (PO). Het doel van dit onderzoek was om een overzicht te geven van de leerlingvolgsystemen die er in Nederland bestaan op het gebied van bewegingsonderwijs in het PO en inzicht te geven in de mate waarin deze leerlingvolgsystemen toepasbaar, geschikt en relevant zijn voor het PO.

Vooraf dient een methodologische kanttekening bij dit onderzoek geplaatst te worden. De gegevens gebaseerd op de enquête zijn afkomstig van een kleine (n=66) en selecte (lezers nieuwsbrief KVLO) groep leerkrachten. Daarbij betrof dit vooral vakdocenten lichamelijke opvoeding, terwijl in het primair onderwijs bewegingsonderwijs vaak gegeven door een groepsleerkracht. Hierdoor zijn de gegevens niet representatief voor het gehele basisonderwijs en moeten dus vooral als indicatief beschouwd worden. Het feit dat de resultaten van de enquête grotendeels overeenkomen met de expertopinions geeft gelukkig geen aanleiding te veronderstellen dat de onderzochte groep sterk afwijkt van de totale groep vakdocenten in het PO.

Uit dit onderzoek blijkt dat in Nederland verschillende leerlingvolgsystemen gebruikt worden in het bewegingsonderwijs in het PO. Er zijn drie verschillende soorten: leerlingvolgsystemen die zich specifiek richten op het bewegingsonderwijs (in totaal 8), leerlingvolgsystemen gericht op bepaalde groepen kinderen (in totaal 2) en algemene schoolsystemen waarin motorische ontwikkeling is opgenomen (in totaal 4). De verschillende leerlingvolgsystemen zijn voorgelegd aan een panel van experts. Deze experts hebben geen leerlingvolgsystemen toegevoegd, waaruit geconcludeerd kan worden dat de belangrijkste leerlingvolgsystemen in dit rapport benoemd staan.

Er is onderzocht wat de noodzakelijke en wenselijke elementen zijn voor leerlingvolgsystemen in het basisonderwijs. Uit het onderzoek blijkt dat systemen inzicht moeten geven in de motorische ontwikkeling van leerlingen en ontwikkelingsachterstand(en) vroegtijdig moeten kunnen opsporen. Het blijkt dat deze twee elementen in kaart kunnen worden gebracht met de huidige gebruikte leerlingvolgsystemen. Het is dus niet noodzakelijk om een nieuw leerlingvolgsysteem op te stellen. Twee kanttekeningen dienen hierbij geplaatst te worden. Ten eerste blijkt de tevredenheid over de gebruikte systemen niet erg hoog te zijn. De respondenten geven gemiddeld het cijfer 6,8. De systemen bevatten een aantal goede aspecten. De systemen geven over het algemeen een goed overzicht op individueel, groeps-, school- en/of landelijk niveau, de testen/oefeningen zijn gemakkelijk in te passen in de gymlessen en het is makkelijk in te vullen. Echter, een aantal aspecten binnen deze bestaande systemen dient verbeterd te worden. Zo zijn de respondenten niet tevreden over het transporteren van de data en het uitvoeren van de testen kost erg veel tijd. Het strekt dus tot de aanbeveling de huidige leerlingvolgsystemen op deze twee punten te verbeteren. Ten tweede blijken dat de experts meer noodzakelijke elementen benoemen dan de respondenten van de enquête. De respondenten zijn de gebruikers van het systeem en volgens hen zijn de volgende onderwerpen noodzakelijk om op te nemen in een leerlingvolgsysteem: motorische ontwikkeling, spelinzicht, gedrag in

spelsituaties, advies over doorverwijzing naar zorg/MRT en angst. Dit komt overeen met de mening van de experts, echter benoemen zij ook persoonlijk sportadvies, BMI, sportparticipatie, beweefrequentie en voeding als belangrijke elementen. Aangezien de gebruikers met het systeem in het werkveld aan de slag moeten gaan, dient hun mening zwaar te wegen. Als de gebruiker het nut niet inziet van toevoegingen, dan worden deze immers ook niet benut. Ten derde is er een grote groep docenten die op dit moment nog geen leerlingvolgsysteem gebruikt binnen het PO bewegingsonderwijs. Maar liefst 91% van deze groep geeft aan wel graag een systeem te willen gebruiken. Zij gebruiken op dit moment echter geen systeem, omdat het te veel tijd kost om de gegevens in te vullen of omdat ze niet bekend zijn met een goed leerlingvolgsysteem. Er is dus zeker vraag naar een goed werkend leerlingvolgsysteem dat niet te veel tijd kost om in te vullen.

5 Referenties

ALLES IN BEWEGING. (<http://www.in-beweging.net/>) 23-12-2011.

BAX, H., VAN DRIEL, G., JANSMA, F., VAN DER PALEN, H. Beroepsprofiel leraar lichamelijke opvoeding. Jan Luiting Fonds, uitgave nr 95, 2010 (ISBN: 978-90-72335-56-2).

VAN BELKUM, A. (2010). *Het leerlingvolgsysteem motoriek. Een objectieve manier van beoordelen?* (Eindrapportage over het praktijkonderzoek in het kader van de leerroute Master SEN: Motorisch Remedial Teacher/Motorisch Begeleider; Fontys Opleidingscentrum Speciale Onderwijszorg, Tilburg)

VAN DEN BERG, G. & TIMMERMANS, J., 2007. Motorische Remedial Teaching: Een breedperspectief LO-6, 6 september 2007. Pg 8.

VAN BERKEL, M., APPELMAN, M., MOOIJ, C., DAM, E. (2008). *Bewegingsonderwijs in het Primair onderwijs*. Jan Luitingfonds, uitgave nr 90, 2008, Zeist.

Club Extra, 2011. (http://www.kidszwolle.nl/cgi-bin/v14/view.pl?db=website&view_records=1&ww=1&ID=1001) 23-12-2011.

Dotcomschool, 2011. (<http://www.dotcomschool.nl/>) 23-12-2011.

GELDER, W. VAN EN H. STROES, 2011a. '*Leerlingvolgsysteem Bewegen en Spelen. Over observeren, registreren en extra zorg*'. *Lichamelijke Opvoeding* (Koninklijke Vereniging van Leraren Lichamelijke Opvoeding (KVLO)). LO-6, 24 juni 2011. Pg 6-9. (http://www.bewegingsonderwijsonline.nl/files/docs/Artikel_LVS.pdf) (12-12-2011))

GELDER, W. VAN EN H. STROES, 2011b. '*Leerlingvolgsysteem Bewegen en Spelen. Over observeren, registreren en extra zorg*'. (http://www.bewegingsonderwijsonline.nl/files/docs/Artikel_LVS.pdf) 12-12-2011.

HCO (Haags Centrum voor Onderwijsbegeleiding), 2011. *Vaardigheidsproeven* (<http://www.hco.nl/vaardigheidsproeven/>) 12-12-2011.

KIDSVOLGSYSTEEM, 2011. (<http://www.kidsvolgsysteem.nl/>) 23-12-2011.

MINISTERIE VAN OC&W (2006). *Kerdoelen Primair Onderwijs*. Den Haag.

MINISTERIE VAN OC&W (2011)a. *Plannen Passend onderwijs*. <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/passend-onderwijs/plannen-passend-onderwijs> (24-11-2011)

MINISTERIE VAN OC&W (2011)b. *Beleidsbrief Passend Onderwijs*. Den Haag.

MINISTERIE VAN VWS (2008). *Beleidskader Sport Bewegen en Onderwijs*. Kamerstuk. Den Haag.

MOOIJ, C., VAN BERKEL, M., HAZELEBACH, C. 2004. Basisdocument Bewegingsonderwijs.

JAN LUITING FONDS, 2004.

NJI (Nederlands Jeugdinstituut), 2008. Jump-in
(<http://www.nji.nl/eCache/DEF/37/990.cmVjb3JkbnI9MzU4JmFkbGliidGI0ZWw9SIVNUC1pbiZzZXRIbWJlZD0.html>) 23-12-2011.

NJI (Nederlands JeugdInstituut), 2011, Lekker Fit!
(<http://www.nji.nl/smartsite.dws?id=37990&recordnr=590&adlibtitel=Lekker%20Fit!&setembed=#>) 23-12-2011.

PARNASSYS, 2011. (<http://www.parnassys.nl/home/>) 23-12-2011.

PEARSON, 2008. Test- en therapiemateriaal, PBO, Planmatig Bewegingsonderwijs, Raadsveld & Swijtink.

PEARSON, 2011 (<http://www.pearson-nl.com/pbo-bewegen-op-muziek>) 12-12-2011.

SLINGER, J. D, VAN TRIJP, S.M.A., VERHEIJDEN, M.W., VAN EMPELEN, P. (2011) *Rapport Leerlingvolgsysteem op het gebied van beweging, gewicht, schooluitval en talentontwikkeling* TNO/LS 2011.009. Leiden, Nederland

RAADSVELD, B. & SWIJTINK, Z. 2008. Planmatig Bewegingsonderwijs, groep 2&3 en groep 6. Pearson, Amsterdam.

SLO, 2011. SLO Leermiddelenplein
(<http://www.leermiddelenplein.nl/php/detail.php?id=146786>) (12-12-2011).

Talenvolgsysteem, 2011. (<http://www.talenvolgsysteem.nl/default.asp>) 12-12-2011.

VREKE, J., LANGERS, F., VAN DEN BERG, A.E. (2010). *Longitudinaal onderzoek naar gezondheidsbaten van natuurspelen? Verkenning van reikwijdte en haalbaarheid*. Alterra-rapport 2096, ISSN: 1566-7197. Wageningen, 2010.

A Enquête leerlingvolgsystemen bewegingsonderwijs primair en voortgezet onderwijs

I. INTRODUCTIE

In opdracht van het Platform Sport Bewegen en Onderwijs inventariseert TNO welke leerlingvolgsystemen op dit moment worden gebruikt in het bewegingsonderwijs en brengt in kaart wat de mening van de gebruikers is over deze systemen. Uw mening als professional in het onderwijs is essentieel bij dit onderzoek. Het invullen van de vragenlijst kost 5 minuten.

Onder de deelnemers verloten wij een Slackline, een Gymnic bal en een volleybal. Mocht u vragen hebben over dit onderzoek dan kun u contact opnemen met Francine van den Driessen Mareeuw (francine.vandendriessenmareeuw@tno.nl).

Met vriendelijke groet,

Dr. Janine Stubbe
Projectleider TNO Platform Sport, Bewegen en Onderwijs

II. ALGEMENE VRAGEN

1. In welk type onderwijs bent u werkzaam?

Indien u werkzaam bent op meerdere scholen, ga dan uit van de school waar u de meeste uren aanwezig bent.

- Regulier primair onderwijs
- Regulier voortgezet onderwijs
- Speciaal primair onderwijs
- Speciaal voortgezet onderwijs
- Anders, namelijk.....

2. Wat is uw functie binnen de school:

- Docent lichamelijke opvoeding
- Anders, namelijk

III. LEERLINGVOLGSYSTEMEN

3. Wordt er op uw school bij het bewegingsonderwijs een leerlingvolgsysteem gebruikt?

Indien u werkzaam bent op meerdere scholen, ga dan uit van de school waar u de meeste uren aanwezig bent.

- Ja → Door naar vraag 8
- Nee → Door naar vraag 4

4. Waarom wordt er op uw school geen leerlingvolgsysteem gebruikt?

(meerdere antwoorden mogelijk)

- Het kost te veel tijd om de gegevens in te vullen
- Het kost te veel geld
- Ik/onze school vind(t) leerlingvolgsystemen geen meerwaarde hebben
- Ik ken geen goed leerlingvolgsysteem
- Anders, namelijk...

5. Zou u wel een leerlingvolgsysteem willen gebruiken op school?
- Ja → Door naar vraag 6
 - Nee → Door naar vraag 7
6. Waarom wilt u een leerlingvolgsysteem gebruiken op school?
(meerdere antwoorden mogelijk)
- Om zicht te krijgen in de motorische ontwikkeling van leerlingen
→ Door naar vraag 14
 - Om ontwikkelingsachterstand(en) vroegtijdig op te sporen
→ Door naar vraag 14
Om bewegingsonderwijs aan te bieden dat aansluit bij het niveau van de leerlingen
→ Door naar vraag 14
 - Om te voldoen aan de wettelijke verplichting voor een leerlingvolgsysteem
→ Door naar vraag 14
 - Anders, namelijk...
→ Door naar vraag 14
7. Waarom wilt u geen leerlingvolgsysteem gebruiken?
(meerdere antwoorden mogelijk)
- Ik vind het niet belangrijk om de ontwikkeling van de leerlingen in het bewegingsonderwijs te volgen
→ Door naar vraag 14
 - Ik vind het te veel tijd kosten om de ontwikkeling van de leerlingen in het bewegingsonderwijs te volgen
→ Door naar vraag 14
 - Anders namelijk...
→ Door naar vraag 14

IV. GEBRUIK LEERLINGVOLGSYSTEMEN

8. Welk systeem wordt op uw school gebruikt?
- Beleves
 - BeweegABC
 - Beweegimpuls
 - Bewegen en Spelen
 - Fitmeter
 - Jump-In
 - Novibols
 - Planmatig bewegingsonderwijs
 - Vaardigheidsproeven
 - Dotcomschool
 - Parnassys
 - ESIS (Rovict)
 - Systeem dat door de school is gemaakt (eigen systeem)
 - Anders, namelijk.....
9. Waarom gebruikt u een leerlingvolgsysteem?
(meerdere antwoorden mogelijk)
- Om inzicht te krijgen in de motorische ontwikkeling van leerlingen
 - Om ontwikkelingsachterstand(en) vroegtijdig op te sporen
 - Om bewegingsonderwijs aan te bieden dat aansluit bij het niveau van de leerlingen
 - Om te voldoen aan de wettelijke verplichting voor een leerlingvolgsysteem
 - Anders, namelijk....

10. Welke aspecten worden met behulp van dit leerlingvolgsysteem in kaart gebracht?

(meerdere antwoorden mogelijk)

- Motorische ontwikkeling
- Fijne motoriek
- Kracht
- Uithoudingsvermogen
- Spelinzicht
- Gedrag in spelsituaties
- Sportparticipatie
- Bewegegedrag (aantal uren beweging per week)
- Sportinteresses leerling
- Gewicht/lengte
- Voeding
- Psychosociale gezondheid
- Anders, namelijk....

11. Op een schaal van 1 tot 10 welk rapportcijfer zou u geven aan het systeem? (ofwel: Hoe tevreden bent u over het systeem?)

12. Welke punten vindt u goed aan het systeem?

(meerdere antwoorden mogelijk)

- Het geeft goed overzicht op individueel, groeps-, school- en/of landelijk niveau
- Dat je er een rapport mee kan maken
- Het is gemakkelijk in te vullen
- De tests/oefeningen zijn gemakkelijk uitvoerbaar
- De tests/oefeningen zijn gemakkelijk in te passen in de gymlessen
- Het systeem geeft kant en klare lessen
- Er is ruimte om informatie bij te voegen
- Het is mogelijk gegevens uit of naar Excel/andere systemen te transporteren
- Het systeem is te koppelen aan het registratiesysteem van de school
- Men kan zelf bepalen welke onderwerpen in het systeem aan bod komen
- Het systeem zorgt (mede) dat ouders en leerlingen bij het bewegegedrag en bewegingsonderwijs betrokken worden
- Het systeem sluit goed aan bij het schoolsysteem
- Anders namelijk...

13. Wat zijn de negatieve punten van het systeem?

(meerdere antwoorden mogelijk)

- Er is geen mogelijkheid tot vergelijking van leerlingen op individueel, groeps-, school- of landelijk niveau
- Het is lastig gegevens in te voeren
- Transporteren vanuit/naar andere systemen is niet mogelijk of lastig
- Er is geen ruimte om informatie bij te voegen
- Het uitvoeren van de testen kost erg veel tijd
- Bij het systeem moeten meerdere leerlingen tegelijk beoordeeld worden, dat is lastig
- Anders namelijk....

V. EISEN LEERLINGVOLGSYSTEEM

14. Welke onderwerpen met betrekking tot beweggedrag en bewegingsonderwijs moeten volgens u in een leerlingvolgsysteem aan bod komen?

(Vink voor elk onderwerp aan of u het noodzakelijk, wenselijk maar niet noodzakelijk of niet wenselijk of noodzakelijk voor een leerlingvolgsysteem vindt)

Onderwerp	Noodzakelijk	Wenselijk, maar niet noodzakelijk	Niet wenselijk of noodzakelijk
Motorische ontwikkeling			
Advies over doorverwijzing naar zorg/MRT			
Fijne motoriek			
Kracht			
Uithoudingsvermogen			
Spelinzicht			
Gedrag in spelsituaties			
Angst			
Lidmaatschap sportvereniging/sportparticipatie			
Totale lichamelijke activiteit			
Voeding			
Lengte, gewicht (BMI)			
Sportinteresses leerling			
Geschiktheid/talent voor sport			
Advies over passende sport(en)			
Talentontwikkeling			
Psychosociale gezondheid (Advies over) lesinhoud L.O.			
Anders, namelijk....			
Anders, namelijk....			
Anders, namelijk....			

15. Aan welke eisen moet een goed leerlingvolgsysteem in het bewegingsonderwijs volgens u voldoen?

(Vink voor elke eis aan of u deze noodzakelijk, wenselijk maar niet noodzakelijk of niet wenselijk of noodzakelijk voor een leerlingvolgsysteem vindt)

Eis	Noodzakelijk	Wenselijk, maar niet noodzakelijk	Niet wenselijk of noodzakelijk
Het systeem moet overzichtelijk en simpel zijn			
Het systeem moet gemakkelijk in te vullen zijn			
De testen/oefeningen van het systeem moeten gemakkelijk uitvoerbaar zijn			
De testen/oefeningen van het systeem moeten gemakkelijk in te passen zijn in de gymlessen			
Het gebruik van het systeem moet weinig tijd kosten			
Het systeem moet de mogelijkheid hebben (beweeg/gym)rapporten uit te draaien			

Er moet in het systeem ruimte zijn om opmerkingen of extra informatie bij te voegen			
Het systeem moet digitaal zijn			
Het moet mogelijk zijn gegevens uit of naar Excel/andere systemen te transporteren			
Het systeem moet te koppelen zijn aan het registratiesysteem van de school			
Met het systeem moet het mogelijk zijn een vergelijking te maken tussen leerlingen op individueel, groeps, school- en landelijk niveau.			
Het systeem moet alle groepen van het basisonderwijs mee nemen (vanaf groep 1)			
Het moet mogelijk zijn zelf te bepalen welke onderwerpen met het systeem te volgen zijn			
Het systeem moet de mogelijkheid bieden ouders en leerlingen bij het beweeggedrag en bewegingsonderwijs te betrekken.			
De gegevens over de leerlingen dienen niet voor derden toegankelijk te zijn			
Het moet mogelijk zijn de leerlinggegevens uit het basisonderwijs mee te nemen naar het voortgezet onderwijs			
Het systeem moet passen bij het schoolsysteem (Montessori, Dalton, etc.)			
Anders namelijk...			

16. Heeft u nog tips, opmerkingen of vragen met betrekking tot leerlingvolgsystemen in het bewegingsonderwijs?

Hartelijk dank voor uw medewerking!

Om kans te kunnen maken op één van de artikelen die verloot worden, dient u uw e-mailadres in te vullen: _____

U ontvangt hierover uiterlijk in maart 2012 bericht.

B Tabellen

Tabel 1	1. Bewegen en Spelen	2. Novibols	3. Beleves	4. Planmatig Bewegingsonderwijs
ALGEMEEN				
Handleiding / (meet)protocol	Ja: CD-rom, met alle formulieren en een begeleidend boek	Ja: een boek	Ja: CD-rom en een boek	Ja: zes groepsmappen: voor groep 4 tot en met 8 elk één, groep 2 en 3 zijn samengenomen.
DOELGROEP				
Leeftijd/ schooljaar	2-16 jaar	Groep 3-4, 6-7 en 8/brugklas	Groep 1&2, 3&4, 5&6, 7&8	Groep 2 t/m 8
Onderwijsvorm (BO/VO)	BO & VO	BO & VO	BO	BO
METING				
Gemeten waarden / Uitkomstmaten (F=facultatief)	Motorische vaardigheid; Angst; Spelinzicht; Gedrag in spelsituaties; Kleinmotorische vaardheid; Gedrag in bewegingssituaties (F).	Motorische vaardigheid Beweegvaardigheid	Motorische vaardigheid; Beweegvaardigheid; Zorgbehoefte (F)	Motorische vaardigheid
Manier van informatie vergaren	Fysieke meting/observatie	Fysieke meting/observatie	Fysieke meting/observatie	Fysieke meting/observatie
Methode waarop metingen/oefeningen/testen gebaseerd zijn.	Gebaseerd op 4 vaardigheden: statisch evenwicht, dynamisch evenwicht, coördinatie en oog-lichaamcoördinatie.	Vanuit een relationeel bewegingsconcept worden in elke test vijf niveaus van deelnemen aangegeven.	12 leerlijnen bewegingsonderwijs, Basisdocument Bewegingsonderwijs	Sluit aan bij Kerndoelen (OCW) en Tussendoelen (SLO) lichamelijke opvoeding
Meetfrequentie	Zo vaak als gewenst. Jaarlijkse meting is wenselijk.	1 x per jaar	Eens per twee jaar	Meermalig: leerkracht beslist hoe vaak er wordt getoetst.
WIJZE VAN REGISTRATIE				
Schriftelijk / Digitaal	schriftelijk en digitaal	schriftelijk en digitaal (Digibols ©)	digitaal	Schriftelijk
Niveau (individueel/klas/ School/landelijk: i/k/s/l)	i/k/l	i/k	i/k/s	i/k/s

GEBRUIK				
Bijbehorende lesmethode	Nee, sluit aan bij elke lesmethode	Ja	Ja	Ja
Eigenaar LVS	Wim van Gelder, Hans Stroes "Van Gelder in beweging"	Gijs van den Berg	SLO, KVLO	Auteur is B. Raadsveld. 2de auteur is Z. Swijtink.
Ondersteuning (bv helpdesk/cursus)	Cursus, Workshop en 'FAQ'.	Praktijkvoorbeelden	?	nascholingscursussen
Kosten	CD-rom: €26,95 Boek: €104,95 Kost 5-7 minuten per leerling per jaar.	boek: €27,50	CD-rom: €49,90 Geen extra meettijd (want volgt gewone gymles)	Complete set mappen voor alle klassen: €641,65

Tabel 2	5. BeweegABC	6. Jumpln (Amsterdam)	7. Fitmeter	8. Vaardigheids-proeven
ALGEMEEN				
Handleiding / protocol	Ja, Toelichting en beschrijving oefeningen/testen	Ja	Ja, CD-rom met formulieren en begeleidend boek en handleiding	Ja, CD-rom met daarop lesbrieven met beschrijving en uitleg over de activiteit
DOELGROEP				
Leeftijd/ schooljaar	A: groep 1&2 (4-5j) B: groep 3,4,5 C: groep 6,7,8	Groep 3-8	4-12 jaar in Rotterdam	Groep 7 en 8
Onderwijsvorm (BO/VO)	BO	BO	BO	BO
METING				
Gemeten waarden / Uitkomstmaten (F=facultatief)	A: Motorische vaardigheid B & C: Beweeg- en sportvaardigheid Sportdeelname (F) Fysiologie (F)	Motorische ontwikkeling; Sportparticipatie; Presentie naschoolse sportactiviteiten; Zwemdiploma (F); Score bewegingsonderwijs en gymplezier (F); Aerobe fitheid (score Shuttle Run test) (F); Lengte & Gewicht (door JGZ)	Testmodule: Eurofittest: Algemene conditie en ontwikkeling, BMI. Activiteitenmodule: Gezondheidsgerelateerde fitheid en sportparticipatie. Algemene module: Sportparticipatie.	Beweegvaardigheid Motorische vaardigheid in lichte mate.
Manier van informatie vergaren	Fysieke meting/observatie	Fysieke meting/observatie	Fysieke meting/observatie	Fysieke meting/observatie
Methode waarop metingen/oefeningen/testen gebaseerd zijn	A: Zorgplan Motoriek (Minimove BV) B & C: gebaseerd op verschillende bestaande methoden.	4 basisvaardigheden	Eurofittest, verder theoretisch goed onderbouwd	Me
Meetfrequentie	1x per jaar	1 x per jaar	1 x per jaar	Aan het einde van groep 7 en/of 8. School bepaalt.
WIJZE VAN REGISTRATIE				
Schriftelijk / Digitaal	Schriftelijk en digitaal	Digitaal	digitaal	digitaal
Niveau (individueel/klas/school/landelijk) (i/k/s/l)	i/k/s/l	i/k/s	i/k/s/l, ook op stads- en deelgemeenteniveau	i/k

GEBRUIK				
Bijbehorende lesmethode	Nee	Nee	Nee	nee
Eigenaar LVS	Vereniging Sport en Gemeenten	Dienst Maatschappelijke Ondersteuning en GGD Amsterdam	Gemeente Rotterdam, Dienst Sport en Recreatie (beheert fitmeter en heeft inzicht in gegevens)	HCO en de dienst Primair Openbaar Onderwijs van de gemeente Den Haag
Ondersteuning (bv helpdesk/cursus)	ondersteuningsmateriaal	Via JumpIn Coördinatieteam	Projectmedewerker Fitmeter	Workshop en ondersteuning via e-mail mogelijk.
Kosten	Materialen gratis te downloaden, account ook gratis.	Geen, gemeente betaalt voor Amsterdamse Jump-in-scholen. De (andere) Jump-in programma – onderdelen kosten wel geld.	€2727,- (totale pakket, ook de modules naast motorische ontwikkeling)	CD-rom: €103,90